

Provincie Zuid Holland
T.a.v. College van Gedeputeerde Staten
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
E-mail: gemeente@alphenaandenrijn.nl
Website: www.alphenaandenrijn.nl

Zaaknummer
3125255

Datum
10 juli 2023

Team Ontwikkeling Leefomgeving

Onderwerp
Verzoek ontheffing inzake artikel 6.29
Omgevingsverordening

Geachte college,

In overeenstemming met de gemeenteraad doet het college van burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn hierbij een verzoek tot het verlenen van ontheffing op grond van artikel 6.29 van de Omgevingsverordening ten behoeve van het project 150kV–transformatorstation (elektriciteitsstation) Hazerswoude– Rijndijk.

Het verzoek om ontheffing heeft betrekking op de molenbiotop van de Barremolen in Hazerswoude–Rijndijk. Hierover heeft reeds overleg met u plaatsgevonden.

In deze brief zullen wij eerst een korte beschrijving geven van het project, de daarmee gemoeide belangen en de locatiekeuze. Daarna zullen wij onze motivering geven om ontheffing te verlenen. Onze raad heeft tijdens haar vergadering van 6 juli 2023 ingestemd met ons voornemen de ontheffing bij u aan te vragen. Het raadsbesluit treft u als bijlage aan.

Noodzaak Project nieuw 150kV–transformatorstation in verband met netcongestie

Vanwege de energietransitie schakelen steeds meer consumenten en bedrijven over op elektriciteit. Voor het aansluiten van nieuwe bedrijven én de vraag van bestaande bedrijven en woonwijken op het elektriciteitsnetwerk, zijn nieuwe transformatorstations noodzakelijk. TenneT en Liander hebben aangegeven dat de regio waartoe Alphen aan den Rijn en omgeving behoren inmiddels op code ‘oranje’ staat. Dit betekent dat niet langer meer in extra zware aansluiting voor bedrijven of uitbreiding van bestaande aansluitingen van bedrijven kan worden voorzien (Bijlage 1: Brief van Tenneset en Liander van 10 november 2021). Aansluiting van nieuwe woongebieden is

ingepland, maar niet kan worden uitgesloten dat over een paar jaar minder capaciteit beschikbaar is dan voorzien. Code 'Rood' dreigt voor de gehele regio wanneer het geplande transformatorstation in de periode 2025–2026 niet wordt gerealiseerd.

De bouw van een nieuw 150kV–transformatorstation in Hazerswoude–Rijndijk door netbeheerders TenneT en Liander is cruciaal om het elektriciteitsnet in de regio van voldoende capaciteit te kunnen voorzien.

Motivering

Het plan

Het nieuwe elektriciteitsstation beslaat een grondoppervlak van ca. 200 x 300 meter (6 hectare) en bestaat uit twee delen: een 150kV–schakeltuin van TenneT en een 50kV–transformatiestation van Liander. De schakeltuin wordt aangesloten op het hoogspanningsnet. In de schakeltuin wordt de stroom met een spanning van 150 kilovolt (kV) het elektriciteitsstation via ondergrondse kabels binnengebracht. In het station van Liander staan transformatoren die de elektriciteit omzetten van 150kV naar een lagere spanning: 50kV. In schakelhallen wordt de elektriciteit vervolgens verdeeld naar ondergrondse kabels die 50kV in de omgeving voeden. De hoogte van het gebouw van de schakelinstallatie van Liander bedraagt 12 meter en het dienstgebouw 7 meter. In de schakeltuin van TenneT zijn de masten 8 meter hoog en vormen de bliksemspitsen de hoogste elementen met 25 meter. Er komt een klein dienstgebouw van 4 meter hoogte.

Zoekproces regio Leiden – Alphen aan den Rijn resulterend voorkeursgebied Barrepolder en Groenendijksepolder

Regio Holland Rijnland heeft eind 2021 de gezamenlijke ambitie uitgesproken om op zo kort mogelijke termijn te komen tot de realisatie van het 150kV–elektriciteitsstation zodat de dreigende congestie in de energievoorziening het hoofd kan worden geboden. TenneT en Liander zijn met alle gemeenten binnen voornoemde regio en de provincie om tafel gaan zitten om een geschikte locatie te vinden. Daarbij is onder meer gekeken naar de netinfrastructuur (waar zitten de knelpunten en wat is een logische plek voor een nieuw station), de toekomstige ontwikkelingen in het gebied (waar wordt een grote toename van transport van elektriciteit verwacht), afstand tot woningen, natuurgebieden en andere ruimtelijke beperkingen. Al deze aspecten zijn verwerkt in een eindrapport (Bijlage 2: Samenvatting zoekproces locatie 150/50kV–elektriciteitsstation Leiden–Alphen, 22 april 2022).

Het eindrapport is vorig jaar afgerond en aan alle betrokken Colleges aangeboden. Hierin wordt het gebied van de Barrepolder en Groenendijkse polder (aangeduid onder de naam locatie C) als voorkeursgebied voorgedragen. Op 30 mei 2022 is het dagelijks bestuur van Holland Rijnland akkoord gegaan met de voordracht en heeft het dagelijks bestuur de gemeente Alphen aan den Rijn verzocht zorg te dragen voor de ruimtelijke inpassing en het inregelen van de procedure in het kader van de Wet ruimtelijke ordening.

Op basis van een verkenning naar de landschappelijke inpassing van het 150/50kV–transformatorstation in de Barrepolder en de Groenendijkse polder (in de verkenning aangeduid als locatie C1 en C2) is de Barrepolder als voorkeurslocatie naar voren gekomen. (Bijlage 3: Verkenning landschappelijke inpassing 150/50kV–transformatorstation binnen het zoekgebied Barrepolder, 21 maart 2022). Op 21 juni 2022 heeft ons college besloten de Barrepolder (locatie C1) aan te wijzen als voorkeurslocatie voor het 150/50kV–transformatorstation.

Afweging tussen de zes varianten resulterend in de voorkeursvariant

Tennet, Liander en de gemeente hebben vervolgens binnen de Barrepolder drie locaties (met elk twee varianten) geselecteerd en beoordeeld. Voor omwonenden en belangenhouders zijn twee informatiebijeenkomsten georganiseerd en met hen zijn tussentijds twee workshops gehouden. Daarbij zijn wij tot de conclusie gekomen dat de variant, waarin het 150/50kV–transformatorstation in de zuidoosthoek van de Barrepolder wordt gesitueerd zowel vanuit bewonersperspectief (uitzicht, voorkomen overlast) als vanuit technische en ruimtelijke overwegingen de voorkeur verdient (Bijlage 4: Memo locatiekeuze binnen de Barrepolder). Ter motivering hiervan geldt dat:

- de locatie Barrepolder zo ver mogelijk van de huizen aan de Rijndijk ligt (geldt in mindere mate voor 3A).
- de Barrepolder al zoekgebied Bedrijventerrein is met ontsluiting via Heineken.
- deze locatie een gunstige ligging heeft voor ondergrondse kabels.
- de Groenendijkse polder een ontsluiting via de Rijndijk betekent. Dit betekent (veel) overlast.

Op 20 december 2022 hebben wij besloten locatie 3 voor het 150/50kV–station aan te wijzen. Daarbij is tevens bepaald dat de nadere precisering tussen 3a en 3b in het vervolg van het proces wordt uitgewerkt. Deze uitwerking heeft ertoe geleid dat locatie 3b (het Liander–station en het TenneT–station naast elkaar gesitueerd langs de N11) als voorkeurslocatie wordt beschouwd. (Bijlage 4: Memo locatiekeus binnen de Barrepolder van datum). Dit om reden

Op 30 mei 2023 hebben wij besloten om variant 3b aan te wijzen als locatie voor het 150kV–Transformatorstation. Dit om reden dat bij deze variant de bouwwerken/installaties zo ver als mogelijk van woningen afstaat en de bekabeling efficiënter kan worden aangelegd. Bij variant 3a moeten de afgaande kabels langs het schakeltuin worden geleid, dit betekent langere afstanden van kabels en beperking van de groene inpassing. Daarnaast moeten de kabels door watergangen worden aangelegd. Dit levert extra investeringen en technische complexiteit op.

(On)mogelijkheden optimalisatie in de voorkeursvariant

De keuze voor de situering van het 150kV–electriciteitsstation in de zuidoosthoek van de Barrepolder betekent dat het station voor een deel (circa 45 meter) in de gemeentelijk en provinciaal beschermde molenbiotoop van de Barremolen komt te liggen. Door Qirion (adviseur van TenneT en Liander) zijn verschillende varianten om het station anders en buiten de

molenbiotoop te positioneren beschouwd. De mogelijkheden om het station te verschuiven binnen het zuidoostelijke deel van de Barrepolder zijn beperkt tot enkele meters. Het station volledig buiten de molenbiotoop realiseren op deze locatie niet mogelijk vanwege technische en/of omgeving-gerelateerde beperkingen. (Bijlage 3: Haalbaarheid verschuiven elektriciteitsstation Hazerswoude-Rijndijk i.v.m. molenbiotoop d.d. 17 mei 2023, kenmerk RLI-1118)

Molenbiotoop en Compensatie

De gewenste ontwikkeling voldoet niet aan de regels die de omgevingsverordening stelt aan molenbiotopen. Op het meest zuidelijke deel van de uitbreiding mag de bouwhoogte vanwege de molenbiotoop namelijk maximaal 3,57 meter hoog zijn. Deze hoogte wordt overschreden. Uitgaande van het voorliggende plan geldt dat beperkt sprake is van verslechtering van de windvang. Omdat sprake is van een beperking dient gekeken te worden naar compensatie. Het weghalen van belemmeringen binnen de molenbiotoop is niet aan de orde.

De aantasting van de molenbiotoop zal financieel moeten worden gecompenseerd. Deze compensatiekosten bepaalt de provincie en de initiatiefnemer zal de compensatie moeten uitbetalen aan de eigenaar van de molen.

Belangenafweging

Wij hebben, alvorens dit verzoek om ontheffing bij u in te dienen, een belangenafweging gemaakt. Het plan zoals wij dat nu aan u voorleggen, is het plan dat gezamenlijk binnen de regio tot stand is gekomen. Wij zijn ons ervan bewust dat de ontwikkeling invloed heeft op de ruimtelijke kwaliteit en de molenbiotoop ter plaatse. Het is een gegeven dat de bebouwing zichtbaar is voor een (beperkt) aantal omwonenden, nabijgelegen bedrijven, vanaf de N11, de trein en dat er vermindering is van de vrije windvang van de molen.

Om het plan zo goed mogelijk in te passen, wordt een landschappelijke inpassingsplan opgesteld waarvan de realisatie is geborgd door middel van een voorwaardelijke verplichting in de planregels van het bestemmingsplan. Het landschappelijk inrichtingsplan zal in een participatietraject met omwonenden en andere belangenhouders worden opgesteld. Door de architectonische uitwerking van het plan en de landschappelijke inpassing wordt recht gedaan aan het landschap. Zetten wij de belangen enerzijds van de voorgenomen ontwikkeling van het 150/50kV-transformatorstation en de functie daarvan voor de regio tegenover het belang van de molenbiotoop en de ruimtelijke kwaliteit en betrekken wij daarbij de compensatie en de zo goed mogelijke inpassing tegenover elkaar, dan zijn wij van oordeel dat een ontheffing van de Omgevingsverordening op zijn plaats is.

Planning

Wij hebben het concept-ontwerpbestemmingsplan dat de realisatie van het 150kV-transformatorstation planologisch mogelijk maakt gereed. Dit zullen wij u in het kader van het wettelijke vooroverleg (ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening) op korte termijn toesturen. Indien u de gevraagde ontheffing aan ons verleent en kunt instemmen met het concept-

ontwerpbestemmingsplan, is onze planning om het ontwerpbestemmingsplan voor 1 januari 2024 in procedure te brengen.

Verzoek om ontheffing

Wij gaan ervan uit hiermee ons verzoek om ontheffing voldoende gemotiveerd te hebben en verzoeken u de gevraagde ontheffing ex artikel 6.29 van de Omgevingsverordening ten behoeve van het project '150kV-transformatorstation Hazerswoude-Rijndijk' te verlenen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,

de secretaris, de burgemeester,

[Redacted signature area]

K. van Veen

mr. drs. J.W.E. Spies

Bijlagen:

- Bijlage 1: Brief van TenneT en Liander van 10 november 2021;
- Bijlage 2: Samenvatting zoekproces locatie 150/50kV-transformatorstation Leiden-Alphen, 22 april 2022;
- Bijlage 3: Verkenning landschappelijke inpassing 150/50kV-transformatorstation binnen de Barrepolder en de Groenendijkse polder, 21 maart 2022;
- Bijlage 4: Memo locatiekeus binnen de Barrepolder, d.d. 24 mei 2023;
- Bijlage 5: Memo haalbaarheid verschuiven transformatorstation in verband met molenbiotoop, 17 mei 2023.